

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน ปัจจัยที่ถือว่าสำคัญที่สุดก็คือ การพัฒนาคน และสิ่งสำคัญที่จะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ก็คือการศึกษาความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี การแข่งขันทางด้าน เศรษฐกิจตลอดจนกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้เรามีอาจหยุดนิ่ง โดยเฉพาะประเทศไทยต้องหันมา ให้ความสนใจทางด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถเพื่อให้สามารถก้าวทัน สังคมโลกได้ (กรมวิชาการ. 2545 : 1-3) เพราะสังคมโลกปัจจุบัน เป็นสังคมข้อมูลข่าวสาร ความก้าวหน้า ความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ผู้คนในสังคมโลกมีการสื่อสาร เชื่อมโยงติดต่อ พบปะ เพื่อดำเนินกิจกรรมทางสังคมหรือ เศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าไปอย่างมาก มีผลทำให้ผู้เรียนที่ต้องก้าวสู่โลกอาชีพเกิดการปรับตัวทางด้านเทคโนโลยีที่ไม่ทัน และส่งผล ทำให้ไม่สามารถนำวิชาชีพที่ได้เรียนมา ไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างวิทยาการ สมัยใหม่กับวิชาชีพที่ได้เรียนในห้องเรียน โดยแนวทางการพัฒนาการศึกษาเป็นกระบวนการ ที่สำคัญยิ่ง ในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพเหมาะสมกับวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา. 2552 : 7) สำหรับการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาส่วนใหญ่จะอยู่กับคนจำนวนมาก ซึ่งต้องอดทนและซื่อสัตย์ ผู้เรียนต้องมีความรู้ความพร้อมทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ สถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องต้องมีความพร้อมในทุกด้าน จะต้องมีการวางแผนให้ทันต่อโลกปัจจุบัน เพราะ วิชาชีพทางด้านการงานอาชีพมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (สยาม ธงไทย. 2540 : 15) โดยเฉพาะในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่เปิดการ สอนสาขาวิชาชีพหลากหลาย การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพหรือพัฒนาขึ้นให้ทัน ต่อการเปลี่ยนแปลงก็เป็นไปในรูปแบบเดิมอันเนื่องมาจากหลายสาเหตุ เช่น ครูผู้สอน ไม่มี ประสบการณ์ด้านวิชาชีพ เครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ไม่มีหรือเก่าไม่ทันสมัย ไม่สามารถนำมาสอนได้ เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2552 : 8-9)

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา อาชีวศึกษา คือ การจัดการศึกษาได้เน้นให้นักศึกษาทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักศึกษามีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาได้ส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงมีนโยบายที่จะปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอน ปฏิรูปวิธีสอบ เพื่อปฏิรูปวิธีการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดการศึกษาวิชาชีพแบบบูรณาการ ในลักษณะต่าง ๆ ให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2546 : 8) ที่กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า มีองค์ประกอบ 5 ด้านคือ 1) ครูผู้สอน 2) หลักสูตร 3) การจัดการเรียนการสอน 4) สื่อการสอน และแหล่งเรียนรู้ และ 5) การวัดและประเมินผล ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยของ อติศร ศิริ (2543 : 95) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนานักกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยใช้โมเดลชิปปา พบว่า กระบวนการในแต่ละขั้นตอนนั้นสามารถ ดำเนินการสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้จริงแต่ในบางขั้นตอนอาจมีปัญหาและอุปสรรคแตกต่างกันไป เช่น ในขั้นการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ นักเรียนยังไม่สามารถมองเห็นความสัมพันธ์อย่างเด่นชัด ผู้วิจัยจึงแก้ปัญหาโดยการให้นักเรียนมีการระดมความคิด ภายในกลุ่ม แล้วจึงออกมาอภิปรายข้อความรู้ที่ได้ในขั้นของการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม เพื่อ นักเรียนจะ ได้สามารถสรุปและจัดระเบียบความรู้ที่เรียนได้ถูกต้อง และได้ศึกษางานวิจัยของ ประพิศ นาโควงส์ (2550 : 108) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของข้าราชการครูกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายบางजू สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังได้ศึกษางานวิจัยของ ฟอล์ค (Falk, 1993 : 547-A) ได้ทำการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนศูนย์กลางเพื่อใช้กับการเรียนการสอนในโรงเรียนทั่วไป พบว่า หลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางว่าเป็นวิธีการฝึกแบบหนึ่งเกี่ยวกับการเรียนการสอน ที่แสดงให้เห็นถึงการกระทำ และเจตคติของทุกฝ่าย ในโรงเรียน ทั้งในกรอบหลักสูตรที่ใช้ในห้องเรียน ระบบการประเมิน นโยบายและโครงสร้างของโรงเรียน ตลอดจนคุณค่าที่อยู่ในระบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นหลักสูตรที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้รอบด้านและมีความเชื่อมโยงกับสถานการณ์จริงในชีวิตผู้เรียนเป็นหลักหลักสูตรที่เน้นประเด็นปัญหาและการแก้ปัญหา เอื้อต่อการบูรณาการความรู้จากหลาย ๆ ด้าน เพราะปัญหาในชีวิตมนุษย์นั้นจะมีลักษณะเชื่อมโยงกัน ไม่แยกส่วน ความรู้และทักษะที่จะใช้แก้ปัญหาเป็นความรู้ที่ผสมผสานประสบการณ์จากการเรียนรู้หลาย ๆ ด้าน ประกอบกัน การจัดหลักสูตรเพื่อตอบสนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เป็นการ จัดหลักสูตรที่พัฒนาทั้งด้านลักษณะนิสัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะการดำรงชีวิตและด้านกระบวนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอน ควรเลือกเนื้อหา สาระ ลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดวิทยาการเรียนรู้ที่เหมาะสม การเรียนรู้ผู้เรียนต้องเป็นผู้กระทำมากกว่าถูกกระทำ และผู้เรียนต้องมีส่วนร่วม โดยตรง ในกิจกรรมนั้น การเรียนจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2552 : 1)

สภาพการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิค 107 แห่ง วิทยาลัยอาชีวศึกษา 40 แห่ง วิทยาลัยสารพัดช่าง 54 แห่ง และวิทยาลัยการอาชีพ 144 แห่ง และวิทยาลัยเฉพาะทาง 12 แห่ง รวม 404 แห่ง จากผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2546 : 12) พบว่า การจัดการเรียนการสอนยังมีปัญหามาก ดังที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548 : 150-151) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เส้นทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี พบว่า สภาพปัญหาและการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด สรุปภาพรวมได้ดังนี้คือ 1) ความพร้อมในการสนับสนุนด้านกฎหมายยังมีข้อจำกัด 2) ทิศทางและเป้าหมายการพัฒนากำลังคนโดยรวมไม่ชัดเจน 3) มีการขยายสถานศึกษาเร็วเกินไป ทำให้ได้รับงบประมาณจากรัฐไม่เพียงพอ 4) ครู อาจารย์บางสาขามีจำนวนน้อยต้องรับภาระงานสอนมาก แต่บางสาขามีจำนวนมากเกินความต้องการ 5) คุณภาพครูไม่สอดคล้องกับภารกิจ 6) อัตราการเข้าออกของครู อาจารย์ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะสถานศึกษาเอกชน 7) การพัฒนาครู อาจารย์ยังขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง 8) อัตรากำลังบุคลากรสายสนับสนุนการสอนยังขาดแคลน 9) ไม่สามารถเปิดหลักสูตรใหม่ที่เป็นความต้องการได้อย่างทันที่ 10) ผู้เรียนส่วนหนึ่งมีพื้นฐานความรู้ต่ำ 11) ผู้สมัครเข้าศึกษาต่อมีแนวโน้มลดลง 12) เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ เก้า ถ้ำสมัยเสื่อมคุณภาพ 13) อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนขาดแคลน 14) มีงบประมาณวัสดุฝึก

ไม่เพียงพอ ส่งผลต่อการเรียน การฝึกทักษะ 15) ความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการเรียนการสอนยังมีจำกัด 16) การระดมทรัพยากรการศึกษาจากภาคส่วนต่าง ๆ ไม่จริงจัง และต่อเนื่อง 17) การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษา ยังมีจำกัด และไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร 18) ผู้จบอาชีวศึกษามีความรู้ และทักษะ รวมทั้งคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ 19) อัตราผู้จบอาชีวศึกษาที่ออกไปทำงานยังไม่สอดคล้องกับเป้าหมายในการผลิต และการมีงานทำเท่าที่ควร 20) หน่วยงานที่รับบุคลากรเข้าทำงานจะเน้นวุฒิบัตรมากกว่าที่จะคำนึงถึงสมรรถนะในการปฏิบัติงานจริง 21) ผลการวิจัยด้านการสนับสนุนการพัฒนาระบบการอาชีวศึกษายังมีน้อย 22) สถานศึกษาบางแห่งยังไม่ตระหนักในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และ 23) ระบบรองรับการกำหนดมาตรฐานของชาติเกี่ยวกับอาชีพและวิชาชีพยังไม่ชัดเจน และจากการสำรวจการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์ วิทยาลัยเทคนิคเขาวง วิทยาลัยสารพัดช่างกาฬสินธุ์ วิทยาลัยการอาชีพหนองสูงศรี วิทยาลัยการอาชีพเทคนิคคำม่วง และวิทยาลัยการอาชีพห้วยผึ้ง ได้จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิชาชีพ และวิชาสามัญในลักษณะต่าง ๆ แต่ครูผู้สอนจำนวนมากยังไม่ปรับเปลี่ยนวิธีสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเตรียมการสอน ขาดการใช้สื่อการสอน และอีกทั้งจำนวนนักเรียนในห้องเรียนมากเกินไป ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่เกิดสัมฤทธิ์ผล จากสภาพการณ์ดังกล่าว สรุปได้ว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ยังไม่บรรลุผลดีเท่าที่ควร ซึ่งทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ประการสำคัญที่สุดคือ ครูไม่ได้จัดกิจกรรมให้เหมาะสม และสอดคล้องกับหลักสูตร และยังคงใช้วิธีสอนแบบเดิมและในด้านผู้เรียนที่ไม่สนใจเรียนเท่าที่ควร อาจมีสาเหตุเนื่องมาจากผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย และที่สำคัญปัญหาด้านสังคม เศรษฐกิจ และครอบครัว (วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์, 2552 : 5)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นปัญหาที่จะต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้น จึงต้องการทำการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อนำปัญหาที่ค้นพบรวมถึงแนวทางแก้ไขที่ได้รับทราบนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งในทางปฏิบัติและในระดับนโยบายเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกระดับต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาของครูจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ และวุฒิการศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานการวิจัย

สภาพปัญหาและความต้องการการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ และวุฒิการศึกษา แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 298 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 169 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยกำหนดคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างแล้วทำการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลาก

1.3 กลุ่มเป้าหมาย (Target Group) ที่ใช้ในการศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 3 สถาบัน ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์ วิทยาลัยสารพัดช่างกาฬสินธุ์ และวิทยาลัยการอาชีพห้วยผึ้ง รวมจำนวน 11 คน ประกอบด้วย

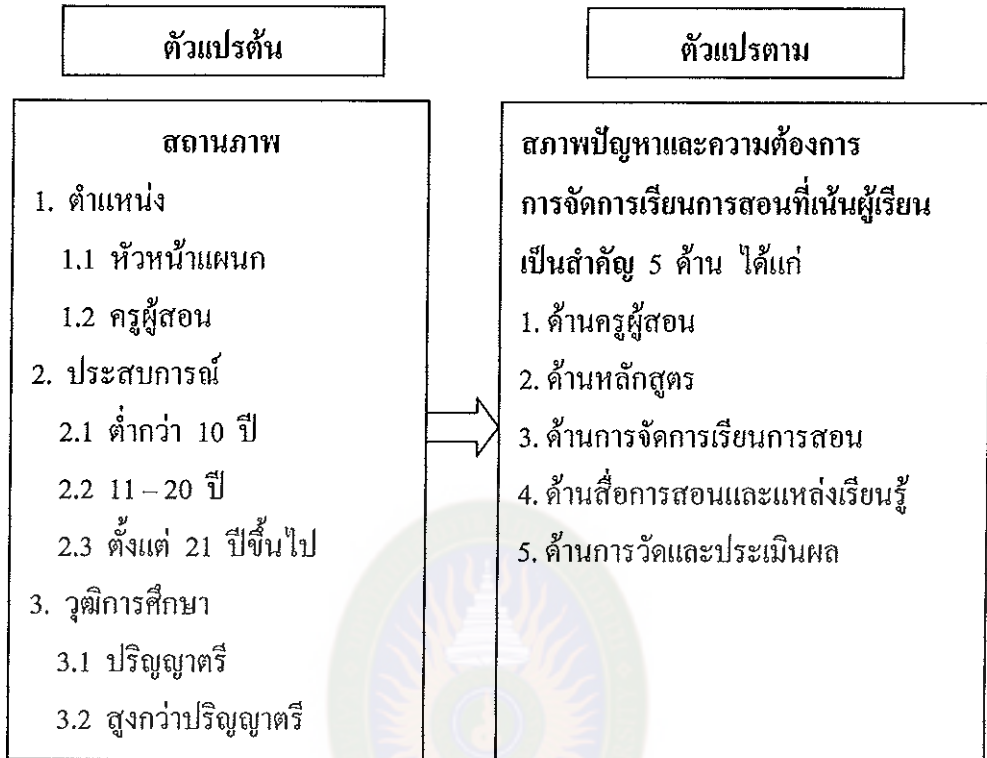
- 1.3.1 หัวหน้าแผนกวิชาคอมพิวเตอร์
- 1.3.2 หัวหน้าแผนกวิชาการบัญชี
- 1.3.3 หัวหน้าแผนกวิชาการเลขานุการ
- 1.3.4 หัวหน้าแผนกวิชาการจัดการทั่วไป
- 1.3.5 หัวหน้าแผนกวิชาการขาย-การตลาด
- 1.3.6 หัวหน้าแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ
- 1.3.7 หัวหน้าแผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์
- 1.3.8 หัวหน้าแผนกวิชาสามัญ-สัมพันธ์
- 1.3.9 หัวหน้าแผนกวิชาช่างยนต์
- 1.3.10 หัวหน้าแผนกวิชาก่อสร้าง
- 1.3.11 หัวหน้าแผนกวิชาไฟฟ้ากำลัง

2. ระยะเวลาในการวิจัย

ปีการศึกษา 2554

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ 5 ด้าน ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2546 : 5-9) ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพปัญหา หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน 5 ด้าน ประกอบด้วย ครูผู้สอน การจัดทำหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และแหล่งการเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล ของสถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยศึกษาจากการสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอน
2. ความต้องการ หมายถึง สภาวะที่บุคคลยังขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งและมุ่งให้ได้มาซึ่งสิ่งนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน การจัดทำหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และแหล่งการเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยศึกษาจากการสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอน
3. การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลได้เรียนรู้และเกิดทักษะในทุกๆรายวิชา

3.1 ครูผู้สอน หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ความถนัด และมีความรู้ความเข้าใจในหลักการ/จุดหมาย และโครงสร้างหลักสูตร มีแผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่สอนอย่างเหมาะสม และมีการสอนภาคปฏิบัติ โดยเน้นทักษะและประสบการณ์วิชาชีพเข้าสู่สอนตรงตามเวลา เตรียมการสอนอย่างดี ผลิตสื่อการสอนอย่างเหมาะสม รวมทั้งใช้วิธีการสอนแบบผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความรับผิดชอบหรือการอุทิศเวลาให้กับการเรียนการสอน นอกจากนี้ต้องให้ความสนใจนักเรียน โดยทั่วถึงและเป็นกันเองกับนักเรียนในขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในวิชาที่สอน มีการไปศึกษาดูงานสถานประกอบการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในวิชาชีพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

3.2 ด้านหลักสูตร หมายถึง การศึกษาทำความเข้าใจในหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เนื้อหาวิชาในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีสัดส่วนที่เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน เอกสารหลักสูตรเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีเพียงพอให้ครูใช้ศึกษาค้นคว้า รวมทั้งการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานของหลักสูตรหลักสูตรเอื้อประโยชน์ในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น หลักสูตรสร้างอาชีพเสริมให้นักเรียนได้ และรายวิชาชีพในโครงสร้างหลักสูตรสัมพันธ์ ต่อเนื่องกัน จำนวนคาบเรียนภาคปฏิบัติมีสัดส่วนเหมาะสม ดำเนินการเรียนตรงกับหลักสูตรที่กำหนด นอกจากนี้จะต้องพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีการนิเทศติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร

3.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการต่างๆ ที่ครูผู้สอนใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยมีการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ออกมาจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เน้นให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติจริง เน้นทักษะกระบวนการ จัดให้มีห้องที่ใช้เฉพาะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการนำผลงาน/ผลผลิตของนักศึกษาไปเสนอและร่วมนิทรรศการนอกสถานที่ รวมทั้งมีการจัดการอบรมให้ความรู้ด้านเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่ครู และมีการเชิญวิทยากรหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้

3.4 ด้านสื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การผลิตสื่อการเรียนการสอน ทดลองใช้สื่อและศึกษาวิธีการใช้สื่อการเรียนรู้ออกก่อนนำไปใช้จริง การจัดระบบการบริหารจัดการเกี่ยวกับเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการ ความเหมาะสมของสื่อการเรียนการสอนกับผู้เรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรระบบการจัดเก็บและบริการให้ยืมอุปกรณ์

การเรียนการสอน จำนวนของวัสดุ อุปกรณ์ ในการฝึกปฏิบัติ มีความเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา การนำวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งจัดส่งนักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการและส่วนราชการ

3.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง การควบคุม กำกับ ดูแลให้ครูผู้สอน ปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงว่าด้วยการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยมีการประชุม ชี้แจง ให้ครูที่ทำการสอนเข้าใจวัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผล มีการอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ให้ครอบคลุม 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการทำงาน และด้านคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม รวมทั้งมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีการจัดทำแผนภูมิแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละครั้งเพื่อให้นักเรียนได้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง มีการสอนซ่อมเสริมเพื่อแก้ไขปรับปรุงให้กับนักศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ และมีการจัดส่งนักศึกษาที่มีทักษะด้านงานฝีมือ ไปประกวดหรือแข่งขันระหว่างสถาบัน ระดับภาค และระดับประเทศ รวมทั้งจัดให้มีการวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงานของสถาบัน เพื่อนำผลจากการวัดและประเมินมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน

4. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการ (Process) สร้างความรู้ (Construct) ด้วยตนเอง เป็นการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน (Participation) มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉง เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้กระทำหรือปฏิบัติด้วยตนเอง (Active Learning) ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Long Life Learning)

5. ครู หมายถึง หัวหน้าแผนกและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้จัดการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

2. เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพในด้านครูผู้สอน ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล
3. เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้การสนับสนุน ส่งเสริม ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในด้านงบประมาณ สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น ในการเรียนการสอน ตลอดจนการพัฒนาบุคลากร

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY